

Warszawa, 29/11/2007 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

dr Janusz KOCHANOWSKI

RPO-573621-VI/07/AB

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan
Prof. dr Jan Vincent-Rostowski
Minister Finansów
WARSZAWA

Wielce Szanowny Panie Ministrze

Z przykrością przychodzi mi skonstatować, że dokonując zmiany zasad przekazywania przez podatników kwoty nieprzekraczającej 1 % należnego podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz organizacji pożytku publicznego ustawodawca w poważnym stopniu ograniczył możliwość uzyskiwania z tego źródła przez osoby niepełnosprawne, w tym dzieci, środków pieniężnych na leczenie i rehabilitację.

W stanie prawnym obowiązującym do 31 grudnia 2006 r. osoby niepełnosprawne lub rodzice niepełnosprawnych dzieci uzyskiwali środki pieniężne niezbędne na leczenie, w tym rehabilitację, m. in. z wpłat 1 % należnego podatku dochodowego od osób fizycznych, dokonywanych przez podatników na rzecz fundacji, której członkami byli beneficjenci wpłat. Przepis art. 27d ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, w jego brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 z późn. zm.) dopuszczał bowiem możliwość wskazania przez podatnika danych personalnych osoby niepełnosprawnej będącej członkiem fundacji lub jej numeru ewidencyjnego nadanego przez fundację. Wpłaty kierowane były na wyodrębnione subkonta rachunku bankowego fundacji.

Osoby niepełnosprawne lub rodzice niepełnosprawnych dzieci, zgodnie z umową zawartą z fundacjami, samodzielnie zabiegali o środki pieniężne poprzez m. in. wysyłanie apeli o pomoc. W wielu przypadkach wysokość uzyskanych kwot była zatem wynikiem aktywności samych zainteresowanych i ich najbliższych.

Przepisami ustawy z 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 217, poz. 1588; zwana dalej „ustawą zmieniającą”) art. 27d został uchylony z dniem 1 stycznia 2007 r. Od tej daty przekazania 1 % podatku dokonują naczelnicy urzędów skarbowych, jeśli podatnik wskaże w zeznaniu podatkowym organizację pożytku publicznego, wymienioną w wykazie organizacji mających status organizacji pożytku publicznego, ogłoszonym przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego (art. 45 ust. 5c - 5f ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych). Stosownie do art. 45 ust. 5d wskazanie w zeznaniu organizacji pożytku publicznego następuje poprzez podanie jej nazwy i numeru wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego. Przepis ten wyłącza zatem możliwość wskazania przez podatnika danych personalnych osoby - lub jej numeru ewidencyjnego nadanego przez fundację - na której rzecz chciałby przekazać kwotę 1 % podatku.

Dokonana zmiana spowodowała, że wszystkie wpłaty 1 % podatku będą kierowane na jedno wspólne konto fundacji, które będą decydowały, jak rozdzielić uzyskane środki.

Z projektu ustawy zmieniającej jednoznacznie wynika, że celem zaproponowanej przez ówczesną Radę Ministrów zmiany zasad przekazywania na rzecz organizacji pożytku publicznego kwoty 1 % podatku było ułatwienie podatnikom przekazywania tej kwoty, nie zaś wyłączenie możliwości gromadzenia - w ramach fundacji - przez osoby niepełnosprawne i ich najbliższych środków pieniężnych niezbędnych na leczenie czy rehabilitację. Zmiana ta była zatem planowana przy uwzględnieniu dotychczasowej sytuacji, w której kwoty 1 % podatku były przekazywane wprawdzie na rzecz fundacji, ale ze wskazaniem konkretnego ich beneficjenta.

Podatnicy zwracający się do Rzecznika Praw Obywatelskich podnoszą, że w aktualnym stanie prawnym osoby niepełnosprawne zostały pozbawione istotnego - a bywa, że jedyne - źródła dochodu pozwalającego na finansowanie niezbędnego leczenia lub zabiegów rehabilitacyjnych. Tego ubytku nie wypełnią darowizny.

Zważywszy powyższe uprzejmie proszę Pana Ministra o rozważenie istnienia podstaw do wydania, w trybie art. 14a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.), odpowiedniej interpretacji art. 45 ust. 5c i 5d ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych dopuszczającej wskazywanie przez podatników w zeznaniach podatkowych - obok nazwy fundacji i numeru wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego - również danych personalnych konkretnej osoby fizycznej i/lub jej numeru ewidencyjnego nadanego przez fundację oraz zobowiązującej naczelników urzędów skarbowych do przekazania 1 % podatku na rzecz tak wskazanego beneficjenta.

W przypadku uznania przez Pana Ministra, że brak jest podstaw do wydania takiej interpretacji proszę o rozważenie skorzystania z inicjatywy ustawodawczej mającej za przedmiot zmianę powołanego art. 45 ust. 5c i 5d umożliwiającą - tak jak było to dopuszczalne w stanie prawnym obowiązującym do końca 2006 r. - przekazywanie kwoty 1 % podatku na rzecz konkretnej osoby fizycznej gromadzącej, w ramach fundacji, środki pieniężne niezbędne na leczenie lub rehabilitację.

Dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin bardzo duże znaczenie ma odzyskanie już w rozliczeniu podatku za 2007 r. możliwości kierowania kwoty 1 % podatku na rzecz osób niepełnosprawnych, gromadzących środki na leczenie czy rehabilitację w ramach fundacji. Art. 123 Konstytucji stanowi, że Rada Ministrów może uznać uchwalony przez siebie projekt ustawy za pilny. Wprawdzie możliwość ta została wyłączona w stosunku do projektów ustaw podatkowych, lecz w omawianej sprawie chodzi o niewielką w istocie korektę, która tylko w nieznacznym stopniu zmieni treść wskazanych przepisów. W przypadku uwzględnienia mojego wniosku o wystąpienie z przedmiotową inicjatywą ustawodawczą, proszę zatem Pana Ministra o rozważenie przedstawienia Radzie Ministrów wniosku o uznanie projektu ustawy zmieniającej za pilny.

Łączę wyrazy szacunku

/-/ Janusz Kochanowski